

طرح درس دینی یازدهم - درس ۱

مشخصات	شماره طرح درس: ۱۱	موضوع: بخش ۲ عزت نفس	تاریخ اجرا: ۱ خرداد ۱۴۰۲	مدت اجرا: ۳۰ دقیقه
	معلم: حسین اثباتی مزجین	کلاس: یازدهم	تعداد فراگیران: ۱۵	مکان: مدرسه علامه طباطبائی (ره)

الف: قبل از تدریس

اهداف بر اساس تلفیقی از هدف نویسی برنامه درسی ملی و طبقه‌بندی جدید بلوم

سطح هدف	اهداف و پیامدها
هدف کلی	آشنایی با انواع تمایلات انسان و انواع نفس های انسانی
اهداف مرحله‌ای	<p>۱- انواع تمایلات انسان بشناسد.</p> <p>۲- فراگیران تمایلات عالی را بشناسد و بتواند حداقل دو مورد مثال بزند.</p> <p>۳- فراگیران تمایلات دانی را تعریف کنند و بتواند حداقل دو مورد بیان کنند.</p> <p>۴- فراگیران انواع نفس انسانی را بتواند توضیح دهد.</p> <p>۵- فراگیران نفس اماره را بشناسد و بتواند دستورات آن را تشخیص دهد.</p> <p>۶- فراگیران با نفس لوآمه آشنا شود و دعوت های آن را در زندگی روزمره استفاده کنند.</p> <p>۷- فراگیران به پیروی از نفس لوآمه علاقه مند شوند.</p> <p>۸- هنگام انجام امورات، نقش نفس اماره و لوآمه در رفتار خود کنترل کند.</p> <p>۹- از عمل به دستورات نفس اماره خودداری کند.</p>

اهداف (با رعایت توالی محتوای درسی) (انتظارات در پایان آموزش)	حیطه و سطح در بلوم	عناصر برنامه درسی ملی تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق			
		عرصه ارتباط با			
	عنصر	خود	خدا	خلق	خلقت
انواع نیازهای انسان را نام ببرد.	دانش	*	*	*	*
انواع تمایلات انسان را ذکر کند.	دانش	*	*	*	*
تاثیر زندگی پس از مرگ، بر انتخاب تمایلات را بتواند تحلیل کند.	تجزیه و تحلیل	*	*	*	*
لزوم احتیاج به انتخاب تمایلات عالی را تشریح کند.	درک و فهم	*	*	*	*
ویژگی های نفس لوآمه را بیان کند.	دانش	*	*	*	*
ویژگی های نفس اماره را بیان کند.	دانش	*	*	*	*
دستورات نفس لوآمه و نفس اماره را طبقه بندی کند.	کاربرد	*	*	*	*
تفاوت در دعوت های نفس اماره و نفس لوآمه را مورد ارزیابی قرار دهد.	درک و فهم	*	*	*	*
برای جلوگیری از غلبه نفس اماره، راه حل ابداع کند.	حل مسئله	*	*	*	*
فراگیر به شناخت و توانایی تقویت تسلیم ناپذیری در برابر نفس خود علاقه مند می شود.	تجزیه و ترکیب	*	*	*	*
فراگیر هنگام مواجه با دستوران نفس لوآمه در زندگی روزمره، آن را در زندگی به کار بگیرد.	حل مسئله	*	*	*	*
فراگیر می تواند بین دو گونه تمایلات قضاوت کند.	ارزشیابی	*	*	*	*

رئوس مطالب	انواع تمایلات انسان - انواع نفس انسان
مواد و رسانه‌ها	کتاب درسی - لپ تاپ - پروژکتور - پرزنتر - بلندگو - برد هوشمند - اسلاید آموزشی - مازیک - وایت برد - کاربرگ - نمایشنامه - ماسک صورت - نقشه مفهومی درس - فیلم - عکس
ی آموزشی	

پیش‌بینی رفتاری و رفتاری	با توجه به اینکه در این جلسه آموزشی (واحد آموزشی)، بخش دوم در درس ۱۱ (عزت نفس) آموزش داده خواهد شد، انتظار می‌رود که دانش‌آموزان با مفهوم عزت نفس آشنا شده باشند و تکالیف جلسه قبلی را انجام داده باشد. برای مرور مطالب ارزیابی آغازین انجام خواهد داد.	
ایجاد ارتباط اولیه	سلام و احوالپرسی - خواندن دعا یا چند آیه شریفه از قرآن کریم - حضور و غیاب - ایجاد صمیمیت با احوالپرسی	۵ دقیقه
گروه‌بندی، مدل و ساختار کلاسی	تشکیل گروه‌های ۵ تا ۶ نفره از دانش‌آموزانی که کنار هم نشسته‌اند - تشریح وظایف گروه - مدل و ساختار کلاس U شکل	۳ دقیقه
روش ایجاد و تداوم انگیزه	جلب توجه با جملات معلم: ابتدا با وارم آپ (گرم کردن) حواس بچه‌ها را به کلاس جلب می‌کنم. سپس با پخش فیلم و نشان دادن عکس جلب توجه می‌کنم و بحث را شروع می‌کنم. استفاده از سکوت معلم هنگام نیاز زدن روی میز برای جلب توجه ارائه اسلایدهای جذاب ایجاد فرصت مشارکت دانش‌آموزان	
ارزشیابی آغازین	۱- نیازهای انسان چند قسم است؟ ۲- انسان چند بُعد دارد؟ ۳- کدام بُعد را باید اولویت بدهیم؟	۲ دقیقه
روش‌های تدریس	تلفیقی از روش‌های تدریس فعال (بارش فکری، پرسش و پاسخ، بحث و مشارکت گروهی، کشف و اکتشاف، اجرای نمایش، تشکیل شبکه مفهومی) - سخنرانی	
ب: فعالیت‌های مرحله حین تدریس		

سناریوی آموزشی	
فعالیت های دانش آموزان	فعالیت های معلم
<ul style="list-style-type: none"> • توجهشان به تصاویر و فیلم روی اسلایدها جلب می شود. • سعی میکنند به سوالات جواب بدهند و مشارکت می کنند. • ممکن است سوالی که در ذهنشان ایجاد شده را از معلم بپرسند. 	<p>در شروع جلسه اسلایدها را روی تخته پخش می کنم.</p> <p>چند عکس و یک فیلم (پاکبان پاکدست) به آن ها نشان می دهم و از آنها میخوام نظرشان را در مورد فیلم و عکس را بگویند (بارش فکری)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • به سوالات جواب می دهند. • کسانی که مطالب را فراموش کرده اند با گوش دادن به نظرات دوستانشان مطالب را یادآوری می کنند. 	<p>سپس ارزیابی آغازین میکنم و مطالب را مرور میکنم که پیوستگی مطالب رعایت شود. (استفاده از پیش سازمان دهنده)</p> <p>دانش آموزان را گروه بندی می کنم و کاربرگ های کلاس را توزیع می کنم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • با همدیگر گفتگو می کنند و سعی می کنند فهرست را در دسته، داخل کاربرگ طبقه بندی کنند. 	<p>فهرستی از تمایلات انسانی را در اسلاید ارائه می دهم و از فراگیران میخوام که در تیم خود این تمایلات را در دو گروه دسته بندی کرده و در کاربرگ شماره ۱ یادداشت کنند. (استفاده از استقرار)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • سعی می کنند اسم های مناسب و مرتبط انتخاب کنند و به اسم های همدیگر نظر می دهند. 	<p>از فراگیران می خواهم در گروهشان این دوس دسته تمایلات را نام گذاری کنند، سپس نام گذاری آنان را تصحیح می کنم و این نام گذاری را با کتاب درسی تطبیق می دهم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • با همدیگر مشارکت می کنند و نظرات مختلفی در گروه بیان می کنند و به روش های مختلف این دو دسته تمایلات را طبقه بندی می کنند. 	<p>از فراگیران می خواهم این دو دسته تمایلات را در گروهشان مقایسه و تحلیل کنند و اولویت بندی کنند و سپس نظر گروهشان را به کلاس ارائه دهند.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • فراگیران با بارش فکری، نظرات خود را بیان می کنند و آن ها را به سمت نتیجه هدایت می کنم. 	<p>از فراگیران میخوام که هر کدام از تمایلات به یکی از ابعاد وجودی انسان ارتباط دهند و دلیل ارتباط خود را بیان کنند.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • هر کدام از فراگیران یکی از رئوس مطالب را جمع بندی می کند و روی تخته وایت برد می نویسند. 	<p>مطالب بخش اول را به کمک خود دانش آموزان جمع بندی می کنم.</p> <p>کلید واژه های جمع بندی عبارتند از: تمایل - تمایل عالی - تمایل دانی</p>
<ul style="list-style-type: none"> • دو فراگیر همراه با معلم، نمایشنامه را اجرا می کنیم. 	<p>دو نفر از دانش آموزان که از قبل هماهنگ کرده و آموزش داده ام را به پای تخته دعوت میکنم و نمایش را شروع می کنیم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • نمایش با توجه می کنند. 	<p>در نمایش یکی از دانش آموزان نماینده "نفس آماره" و دیگری نماینده "نفس لوآمه" است. این دو نفر جملاتی را در طی نمایش خواهند گفت و توجه سایر دانش آموزان را جلب خواهند کرد.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • توجه فراگیران به کتاب درسی جلب می کنم و آن ها کنجکاوانه وادار به بررسی متن کتاب می کنم. 	<p>بعد از اتمام نمایش از دانش آموزان میخوام کتاب درسی را باز کرده و دو پاراگراف مربوط به انواع نفس انسان را مطالعه کنند و سپس در گروهشان بررسی کنند که هر کدام از دو نقش نمایشنامه مربوط به کدام نفس انسان است.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ویژگی ها را در کاربرگ شماره ۱ کلاس می نویسند. 	<p>سپس ویژگی های انواع نفس را با توجه به نمایش کلاس و با همراهی دانش آموزان بیان میکنم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • در گروه بحث و مشارکت می کنند و نظر گروه با به کلاس بیان می کنند. 	<p>از دانش آموزان سوال می کنم: "به نظر شما سعادت انسان در پیروی از کدام نفس است؟" سپس هدایت گری میکنم که به جواب "نفس لوآمه" برسند.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • هر کدام از فراگیران یکی از رئوس مطالب را جمع بندی می کند و روی تخته وایت برد می نویسند. 	<p>مطالب بخش دوم نیز به کمک خود دانش آموزان جمع بندی می کنیم.</p> <p>کلید واژه های جمع بندی عبارتند از: نفس آماره - نفس لوآمه - راه سعادت</p>
<ul style="list-style-type: none"> • فراگیران یادداشت می کنند. 	<p>تکالیف جلسه بعدی را تعیین می کنم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • فراگیران یادداشت می کنند. 	<p>برای مطالعات بیشتر دو کتاب و یک سایت معرفی میکنم.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • فراگیران 	<p>مقدمه ای برای ایجاد ارتباط با درس بعدی (ازدواج) بیان میکنم. و کلاس را با خداحافظی به پایان می رسانم.</p>

فعالیت‌های
خلاقانه
دانش‌آموزان

هر گروه، یکی از رئوس مطالب را جمع‌بندی کند و به همگروهی‌ها و کل کلاس ارائه دهند.

ج: فعالیت‌های تکمیلی

الف: تکوینی (در جریان تدریس)

سوالات از قبل در قالب کاربرگ شماره ۱ در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفته و محل یادداشت و خلاصه برداری مطالب کلاس خواهد بود.
علاوه بر ارزیابی آغازین، موارد زیر را نیز از دانش‌آموزان می‌پرسم:

الف) ویژگی‌های انواع تمایلات انسانی فهرست‌بندی کنید.

ب) عنوان‌گذاری انواع دسته‌بندی تمایلات انسانی را بیان کنید.

ج) در مورد هر نوع از تمایلات عالی و دانی، ارزیابی و قضاوت کنید.

د) هر کدام از تمایلات (عالی و دانی) به کدام بُعد انسان (جسمانی و روحانی) مربوط است؟

ه) با توجه به نمایش کلاسی، انسان چند نوع نفس دارد؟

و) در گروه مشارکت کنید.

ز) نفس لوّامه و نفس اماره را تعریف کنید.

ب: ارزشیابی تراکمی

تمام مطالب حین تدریس ارزشیابی خواهند شد و در آخر به دانش‌آموزان موارد زیر را تکلیف خواهیم کرد.

الف) جمع‌بندی رئوس مطالب در گروه‌ها و ارائه به کلاس

ب) تکمیل برگه ارزشیابی از قبل آماده شده در منزل

ارزشیابی

۵ دقیقه

۱۲ دقیقه

جمع‌بندی
و ساخت
دانش جدید

جمع‌بندی با هدایت معلم، توسط گروه‌های دانش‌آموزان انجام خواهد شد.
هر یک از رئوس مطلب یک جمع‌بندی توسط یک گروه خواهد داشت و کلاس باید به نتیجه زیر برسد.
انسان نیازها و تمایلاتی دارد که باید به آن‌ها پاسخ دهد. اولویت با نیازهای برتر و روحی و تمایلات عالی است که باعث سعادت دنیا و آخرت است. در این مسیر نفس لوّامه کمک‌حال ما و نفس اماره دشمن ماست. باید آن‌ها را بشناسیم و به سمت سعادت دنیوی و اخروی حرکت کنیم.

۲ دقیقه	<p>۱. تکمیل نقشه مفهومی درس</p> <p>۲. در مورد افراد موفق (دینی، علمی یا مادی) تحقیق کنید و تمایلات آنها و ترجیح آنها را بررسی کنید و در یک صفحه A4 به کلاس گزارش دهید.</p> <p>۳. تکمیل برگه امتحانی به صورت کتاب باز</p>	<p>تعیین تکالیف و اقدامات بعدی</p>
۱ دقیقه	<p>کتاب هدف زندگی انسان (نویسنده: شهید مطهری)</p> <p>سایت طاقچه برای کتابخوانی</p> <p>کتاب رمز پیروزی مردان بزرگ (نویسنده: جعفر سبحانی)</p>	<p>معرفی منابع</p>

دعای امام زمان (عج) بدرقه راهتان

حسین اثباتی مزجین - دبیر الهیات - اردیبهشت ۱۴۰۲